

SYLABUS – OPIS ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU

I. Informacje ogólne

1. Nazwa zajęć/przedmiotu: Gospodarka i społeczeństwo w krajach Europy Wschodniej i Azji
2. Kod zajęć/przedmiotu: 18-GiSKEWA-24Wsch2
3. Rodzaj zajęć/przedmiotu (obowiązkowy lub fakultatywny): fakultatywny w ramach modułu do wyboru
4. Kierunek studiów: wschodoznawstwo
5. Poziom studiów (I lub II stopień, jednolite studia magisterskie): I stopień
6. Profil studiów (ogólnoakademicki / praktyczny): ogólnoakademicki
7. Rok studiów (jeśli obowiązuje): II
8. Rodzaje zajęć i liczba godzin (np.: 15 h W, 30 h ĆW): 30 W
9. Liczba punktów ECTS: 2
10. Imię, nazwisko, tytuł / stopień naukowy, adres e-mail prowadzącego zajęcia: dr Marta Studenna-Skrucka, studnia@amu.edu.pl
11. Język wykładowy: polski
12. Zajęcia / przedmiot prowadzone zdalnie (e-learning) (tak [częściowo/w całości] / nie): nie

II. Informacje szczegółowe

1. Cele zajęć/przedmiotu: celem zajęć jest zapoznanie słuchaczy z wybranymi zjawiskami życia społeczno-gospodarczego krajów Europy Wschodniej i Azji w formie wykładu monograficznego „Donbas – społeczeństwo i tożsamość”.
2. Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych (jeśli obowiązują): ogólna wiedza humanistyczna.

3. Efekty uczenia się (EU) dla zajęć i odniesienie do efektów uczenia się (EK) dla kierunku studiów:

Symbol EU dla zajęć/przedmiotu	Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia EU student/ka:	Symbole EK dla kierunku studiów
GiSKEWA_01	posiada wiedzę faktograficzną dotyczącą przemian politycznych zachodzących w regionie Donbasu oraz rozumie ich historyczne uwarunkowania	K_W02
GiSKEWA_02	posiada wiedzę faktograficzną dotyczącą przemian gospodarczych i społecznych zachodzących w regionie Donbasu oraz rozumie ich historyczne uwarunkowania	K_W03
GiSKEWA_03	zna i stosuje terminologię z zakresu border studies, transition studies, regional identity, industrial heritage	K_U02
GiSKEWA_04	potrafi przygotować krótkie wystąpienie z zakresu treści programowych, a także oraz ocenić podstawowe elementy wystąpień innych wygłaszających.	K_U08
GiSKEWA_05	krytycznie ocenia wiedzę na temat kształtowania się odrębności regionalnej Donbasu w rozwiązywaniu problemów poznawczych dotyczących kondycji państwowej i gospodarczej współczesnej Ukrainy i współczesnych stosunków ukraińsko-rosyjskich	K_K01

4. Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się (EU) z odniesieniem do odpowiednich efektów uczenia się (EU) dla zajęć/przedmiotu

Treści programowe dla zajęć/przedmiotu:	Symbol EU dla zajęć/przedmiotu
„Górnictwo i Ojczyzna” – kultura górnicza jako zasób dla dyskursu narodowego na przykładzie Polski. Wątki górnicze w literaturze, architekturze, filmie i życiu codziennym okresu PRL-u oraz współczesnej Polski.	GiSKEWA_01- GiSKEWA_05
Status pracy fizycznej we współczesnym świecie. Problemy regionów przemysłowych w Europie na przykładzie Donbasu. Pojęcie ubóstwa transformacyjnego. Dziedzictwo industrialne i problem jego ochrony. Dylematy gospodarki opartej na węglu w warunkach globalnego ocieplenia.	GiSKEWA_01- GiSKEWA_05

Dwa bieguny jednego narodu – kształtowanie się tożsamości narodowej w Galicji i Donbasie. Kluczowe kategorie nacjonalizmu i ich rozumienie w Galicji Donbasie. Podział regionalny Ukrainy – jego aktualność, wpływ na sytuację polityczną i życie codzienne.	GiSKEWA _01- GiSKEWA _05
Historyczne procesy migracyjne na terytorium dzisiejszego Donbasu i ich rola w kształtowaniu specyfiki regionu – cz. I. Pierwsza fala żywiołowej kolonizacji i fenomen Kozaczyny.	GiSKEWA _01- GiSKEWA _05
Historyczne procesy migracyjne na terytorium dzisiejszego Donbasu i ich rola w kształtowaniu specyfiki regionu – cz. II. Kolonizacja kontrolowana. Step w granicach Imperium Rosyjskiego.	GiSKEWA _01- GiSKEWA _05
Historyczne procesy migracyjne na terytorium dzisiejszego Donbasu i ich rola w kształtowaniu specyfiki regionu – cz. III. Korzenie etnicznego zróżnicowania na ziemiach Donbasu.	GiSKEWA _01- GiSKEWA _05
Donbas w strukturze administracyjnej Imperium Rosyjskiego. Geneza i przemiany nowoczesnego podziału administracyjnego Rosji, ze szczególnym uwzględnieniem ziem ukraińskich i terytorium dzisiejszego Donbasu. Różne formy autonomii politycznej ziem ukraińskich w ramach Imperium Rosyjskiego, uwarunkowania i konsekwencji ich likwidacji.	GiSKEWA _01- GiSKEWA _05
Rozkwit Noworosji. Gospodarka i społeczeństwo Donbasu w II po. XIX wieku. Boom demograficzny i przemysłowy u schyłku caratu, bariery i bodźce rozwoju przemysłu wydobywczego na terenie Donbasu. John Hughes i znaczenie jego inwestycji.	GiSKEWA _01- GiSKEWA _05
Miejsce Donbasu w koncepcjach Ukrainy na pocz. XX wieku. Donbas w polityce Centralnej Rady, Hetmanatu Pawła Skoropadskiego i miejscowych bolszewików. Donbas i jego znaczenie w okresie wojny domowej.	GiSKEWA _01- GiSKEWA _05
„Październik, którego nie było”. Rewolucja bolszewicka w Donbasie. Przyczyny słabości ruchu robotniczego w Donbasie, „przedproletariat” i jego stosunek do bolszewików. Stabilizacja władzy radzieckiej na Ukrainie.	GiSKEWA _01- GiSKEWA _05
Donbas w ramach Ukraińskiej Socjalistycznej Republiki Radzieckiej. Polityka ZSRR wobec Donbasu: eksploatacja gospodarcza oraz administracyjne podtrzymywanie liczebności Rosjan. Górnik i górnictwo w propagandzie i sztuce radzieckiej. Ruch stachanowski i jego społeczny odbiór. Materialne i symboliczne fundamenty nostalgii za ZSRR.	GiSKEWA _01- GiSKEWA _05
Prorepublikański ruch strajkowy w Donbasie i rozpad ZSRR. Stosunek mas pracujących Donbasu do pierestrojki i ruchu republikańskiego na Ukrainie. Trze fazy strajków górniczych pod koniec l.80-tych i na pocz., 90-tych. Przejęcie kontroli nad oddolnym ruchem strajkowym przez lokalne elity oligarchiczne.	GiSKEWA _01- GiSKEWA _05
Miejsce Donbasu w niepodległej Ukrainie. Polityka Kijowa wobec regionu w l. 1991-2012. Stosunek ukraińskiej elity intelektualnej do Donbasu. Separatyzm jako narzędzie nacisku na władzę i dyskursywny sposób radzenia sobie z peryferyjnością.	GiSKEWA _01- GiSKEWA _05
Donbas a Euromajdan i Rewolucja Godności. Reakcja mieszkańców Donbasu na Euromajdan. Lokalne Euromajdany w Doniecku i Ługańsku. Stosunek porewolucyjnego Kijowa wobec Donbasu.	GiSKEWA _01- GiSKEWA _05
Wojna w Donbasie. Pojęcie wojny hybrydowej. Powstanie samozwańczych bytów parapaństwowych Donieckiej Republiki Ludowej i Ługańskiej Republiki Ludowej. Problem pozyskiwania wiarygodnych informacji o sytuacji w regionie, wpływ rosyjskiej propagandy, dylematy badań socjologicznych. Problem uchodźstwa wewnętrznego na Ukrainie.	GiSKEWA _01- GiSKEWA _05

5. Zalecana literatura:

- 1) M. Studenna-Skrucka, *Ukraiński Donbas. Oblicza tożsamości regionalnej Donbasu*, Poznań 2014.
- 2) Friedgut T., *Iuzovka and Revolution, T. 2: Politics and Revolution in Russia's Donbass, 1869-1924*, Princeton 1994.
- 3) Friedgut T., *Iuzovka and Revolution. T. 1: Life and Work in Russia's Donbass, 1869-1924*, Princeton 1989.
- 4) Siegelbaum L.H., Walkowitz D.J., *Workers of the Donbass Speak. Survival and Identity in the New Ukraine, 1989-1992*, New York 1995.

5) *Donbas in Flames. Guide to the Conflict Zone*, red. A. Maiorova, Lviv 2017.

III. Informacje dodatkowe

1. Metody i formy prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych EU (proszę wskazać z proponowanych metod właściwe dla opisywanych zajęć lub/i zaproponować inne)

Metody i formy prowadzenia zajęć	X
Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień	x
Wykład konwersatoryjny	
Wykład problemowy	x
Dyskusja	
Praca z tekstem	x
Metoda analizy przypadków	
Uczenie problemowe (Problem-based learning)	
Gra dydaktyczna/symulacyjna	
Rozwiązywanie zadań (np.: obliczeniowych, artystycznych, praktycznych)	
Metoda ćwiczeniowa	
Metoda laboratoryjna	
Metoda badawcza (dociekania naukowego)	
Metoda warsztatowa	
Metoda projektu	
Pokaz i obserwacja	
Demonstracje dźwiękowe i/lub video	x
Metody aktywizujące (np.: „burza mózgów”, technika analizy SWOT, technika drzewka decyzyjnego, metoda „kuli śniegowej”, konstruowanie „map myśli”)	
Praca w grupach	
Inne (jakie?) -	
...	

2. Sposoby oceniania stopnia osiągnięcia EU (proszę wskazać z proponowanych sposobów właściwe dla danego EU lub/i zaproponować inne)

Sposoby oceniania	Symbole EU dla zajęć/przedmiotu						
	ZSi GK Eu Wi A_ 01	ZSi GK Eu Wi A_ 02	ZSi GK Eu Wi A_ 03	ZSi GK Eu Wi A_ 04	ZSi GK Eu Wi A_ 05	ZSi GK Eu Wi A_ 06	ZSi GK Eu Wi A_ 07
Egzamin pisemny							
Egzamin ustny	x	x	x	x	X	x	x
Egzamin z „otwartą książką”							
Kolokwium pisemne							
Kolokwium ustne							
Test							
Projekt							
Esej							
Raport							

Prezentacja multimedialna							
Egzamin praktyczny (obserwacja wykonawstwa)							
Portfolio							
Inne (jakie?) -							
...							

3. Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Forma aktywności		Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny zajęć (wg planu studiów) z nauczycielem		30
Praca własna studenta*	Przygotowanie do zajęć	
	Czytanie wskazanej literatury	15
	Przygotowanie pracy pisemnej, raportu, prezentacji, demonstracji, itp.	
	Przygotowanie projektu	
	Przygotowanie pracy semestralnej	
	Przygotowanie do egzaminu / zaliczenia	15
	Inne (jakie?) -	
	...	
SUMA GODZIN		60
LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU		2

* proszę wskazać z proponowanych przykładów pracy własnej studenta właściwe dla opisywanych zajęć lub/i zaproponować inne

4. Kryteria oceniania wg skali stosowanej w UAM:

bardzo dobry (bdb; 5,0): znakomite opanowanie faktografii z zakresu przemian gospodarczo-społecznych zachodzących w Donbasie od XIX wieku do chwili obecnej, doskonałe rozumienie historycznych i politycznych uwarunkowań tych przemian, identyfikowanie i wskazywanie czynników warunkujących odrębność regionalną Donbasu, świadome i adekwatne stosowanie terminologii z zakresu studiów nad pograniczem (border studies), tożsamością regionalną (regional identity) oraz dziedzictwem industrialnym i transformacją, doskonałe rozumienie wieloaspektowych złożoności historycznych i współczesnych relacji ukraińsko-rosyjskich, znakomita orientacja w specjalistycznej literaturze przedmiotu.

dobry plus (+db; 4,5): bardzo dobre opanowanie faktografii z zakresu przemian gospodarczo-społecznych zachodzących w Donbasie od XIX wieku do chwili obecnej, bardzo dobre rozumienie historycznych i politycznych uwarunkowań tych przemian, identyfikowanie i wskazywanie czynników warunkujących odrębność regionalną Donbasu, świadome i adekwatne stosowanie terminologii z zakresu studiów nad pograniczem (border studies), tożsamością regionalną (regional identity) oraz dziedzictwem industrialnym transformacją, bardzo dobre rozumienie wieloaspektowych złożoności historycznych i współczesnych relacji ukraińsko-rosyjskich, szeroka orientacja w specjalistycznej literaturze przedmiotu.

dobry (db; 4,0):) dobre opanowanie faktografii z zakresu przemian gospodarczo-społecznych zachodzących w Donbasie od XIX wieku do chwili obecnej, rozumienie historycznych i politycznych uwarunkowań tych przemian w stopniu dobrym, wskazywanie czynników warunkujących odrębność regionalną Donbasu, ogólna znajomość terminologii z zakresu studiów nad pograniczem (border studies), tożsamością regionalną (regional identity) oraz dziedzictwem industrialnym i transformacją, rozumienie wieloaspektowych złożoności historycznych i współczesnych relacji ukraińsko-rosyjskich w stopniu dobrym, dobre rozeznanie w specjalistycznej literaturze przedmiotu.

dostateczny plus (+dst; 3,5): znajomość podstawowych faktów z zakresu przemian gospodarczo-społecznych zachodzących w Donbasie od XIX wieku do chwili obecnej, rozumienie historycznych i politycznych uwarunkowań tych przemian w stopniu podstawowym, umiejętność wskazania najważniejszych czynników warunkujących odrębność regionalną Donbasu, znajomość podstawowych terminów z zakresu studiów nad pograniczem (border studies), tożsamością regionalną (regional identity) oraz dziedzictwem industrialnym i transformacją, rozumienie wieloaspektowych złożoności historycznych i współczesnych relacji ukraińsko-rosyjskich w stopniu podstawowym, podstawowa orientacja w specjalistycznej literaturze przedmiotu.

dostateczny (dst; 3,0): powierzchowna znajomość podstawowych faktów z zakresu przemian gospodarczo-społecznych zachodzących w Donbasie od XIX wieku do chwili obecnej, rozumienie historycznych i politycznych uwarunkowań tych przemian w stopniu elementarnym, przynajmniej częściowa umiejętność wskazania najważniejszych czynników warunkujących odrębność regionalną Donbasu, podejmowanie prób wyjaśniania złożoności współczesnych stosunków ukraińsko-rosyjskich, elementarna znajomość specjalistycznej literatury przedmiotu.

niedostateczny (ndst; 2,0): niezadowolająca znajomość podstawowych faktów z zakresu przebiegu przemian gospodarczo-społecznych zachodzących w Donbasie od XIX wieku do chwili obecnej, brak refleksji nad historycznymi i politycznymi uwarunkowaniami tych przemian oraz odmiennością regionalną Donbasu, brak orientacji w specjalistycznej literaturze przedmiotu.

Zagadnienia egzaminacyjne:

1. Status pracy fizycznej we współczesnym świecie.
2. Motywy górnicze w kulturze polskiej. Książka, film, architektura, artefakty życia codziennego.
3. Różnice pomiędzy mieszkańcami Donbasu i Galicji: naród, język, wizja państwa.
4. Fenomen Kozaczyzny – faktografia i mit.
5. Formy autonomii ukraińskiej w Imperium Rosyjskim: Państwo Kozackie, Zaporozże, Ukraina Słobodzka.
6. Etapy i znaczenie migracji na teren Zagłębia Donieckiego w XIX wieku.
7. Rozwój przemysłu w XIX wieku i warunki życia w osadach górniczych.
8. Folklor górniczy. Zastosowanie, przykłady.
9. Miejsce Donbasu w koncepcjach Ukrainy na pocz. XX wieku.
10. Republika Doniecko-Krzyworoska.
11. Industrializacja Donbasu w l. 30. Ruch stachanowski, obraz industrializacji w kulturze.
12. Znaczenie Donbasu po II wojnie światowej.
13. Prorpublikański ruch strajkowy na przełomie l. 80-tych i 90-tych XX wieku.
14. Podłoże współczesnego separatyzmu w donbaskich parapaństwach.